

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

22 Vtrùm pensio poßit vendi aut redimi pecunia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

signatio vel collatio non queritur tamquam pretium, cum quo cessationem iniuriæ commutetur; sed vitur minis tamquam medio ad gratis obtinendam collationem vel resignationem. Itaque tu veris resignatione tamquam conditione necessaria vt malum euadas. Dixi, *In eum finem intentari;* quia si ob alium intentetur, & tu, vt euadas, offeras beneficium, maior videbitur simoniae species. Puto tamen reuera non esse; quia nihil accipis pretio æstimabile: vnde est contractus gratuitus ex tua parte, quamuis nonnulla videatur irreuerentia; nam ita veris re spiritali ad redimendam vexationem, sicut solemus vt pecunia. Neque refert vtum malum nunc an paulò post sit inferendum: quia æquè est redemptio vexationis; nec quidquam noui acquiritur.

Si alio fine intentetur.

DUBITATIO XXII.

Vtrum pensio possit vendi, aut redimi pecuniâ.

122 **D**ico Primò, Pensio quæ datur ad officium aliquod spiritale, non potest pretio vendi absq; vitio simoniae; nec etiam potest redimi. Est communis Doctorum. Talis est ea pensio, quæ datur adiutori Episcopi, vel concionatori. *ratio cur vendi nequeat.* est, quia datur propter officium Ecclesiasticum, in eoque fundatur, sicut in beneficiis, præbenda fundatur in officio spiritali. nec quidquam ei deest ad rationem beneficii, nisi quòd non sit perpetua. Vnde sicut pro præbenda non potest quidquam dari, ita nec pro tali pensione. *Non potest etiam redimi;* quia redemptione extingueretur obligatio pensionarij; supponitur autem debere hanc manere, vt officium spiritale præstetur: quòd si pensionarius retineret suam obligationem, possent redimi fructus triennij, sicut & elocati. sed hoc non esset redimere pensionem, sed fructus.

123 **D**ico Secundò, Pensio illa quæ fundatur in titulo merè temporali, potest redimi, & etiam sine simonia vendi pretio; Victoria relectione 1. de simonia, n. 54. Sotus l.9. q.7. ar. 2. & alij. Ratio est, quia nec in titulo spiritali fundatur, nec refertur ad functionem spiritalem.

Quatuor pensionum species.

Sed difficultas est de reliquis pensionibus, quæ sunt quadruplices. Prima, quæ datur Parocho seni, non valenti amplius deseruire, vt se sustentet beneficio eius alteri collato. Secunda, quæ datur pauperi Clerico ad sustentationem. Tertia, Quæ ad litem componendam. Quarta, Quæ datur resignanti in fauorem, vel commutanti cum altero. Nunc

124 *Licitum redimere.*

Dico Tertiò, Non est simonia, si is, qui aliquam ex his pensionibus debet, eam præsentem pecunia redimat. Ita docet Toletus lib. 5. cap. 92. Caietan. tom. 1. opusc. 31. resp. 10. & passim DD. in Clem. vnicam. §. Eadem quoque auctoritate, de supplendis negligent. Prælatorum: vbi vide Guilielmum Laudunensem, Anton. de Butrio, Zabar. & Imolam. Idem patet ex praxi recepta, qua huiusmodi pensiones solent redimi seu extinguere, consentiente pensionario, quinque annis. Neque ad hoc opus est alia facultate, vt inquit Toletus. Ratio est, quia redimere talem pensionem, non est emere aliquod ius spiritale, sed extinguere onus tem-

porale; scilicet debitum soluendi quotannis certam summam.

Notandum tamen est, dum quis resignat beneficium sub onere pensionis, non posse fieri pactum vt constituta pensio redimatur; id enim apertam continet simoniam, vt docent Caietan. & Toletus supra. estque euidens ex dictis dub. 16. istud enim onus est pretio æstimabile. Pari modo simonia est, si pensionem redimas resignando vel conferendo beneficium; quia datur beneficium pro re temporali: eiusdem enim rationis est, extinguere aliquod debitum seu onus temporale, & tantundem acquirere.

Dico Quartò, Probabilius est, si Ius antiquum spectemus, non esse simoniam, aliquam ex his pensionibus emere aut vendere. Ita tenet Caietanus & Canonista supra, de pensione, quæ datur Parocho seni; quæ tamen magis videtur annexa spiritalibus, quàm ceteræ. Sotus tamen lib. 9. quæst. 7. ar. 2. & Victor. num. 49. inclinant in contrariam sententiam de pensione Parochi, etsi nobiscum sentiant de ceteris. Sed probatur, quia illa pensio Parochi non datur ad obeundum aliquod officium spiritale, sed solùm ad alimenta: ergo non est spiritalis, sed merè temporalis, ex gratitudine vel misericordia à dispensatore bonorum Ecclesiasticorum concessa.

125

Pensio Parochi senis.

Dices, Datur propter officium spiritale præteritum: ergo censetur spiritalis, non minùs quàm si pro futuro daretur. Ita Victoria dubitando ratiocinatur.

Obiectio.

Respondeo Primò, Non datur propter officium præteritum, tamquam debita mediante officio; nam pro officio præterito mercedem sustentationis accipit; sed officium præteritum est conditio sine qua non daretur ei. datur autem ex misericordia seu gratitudine tamquam ius merè temporale. sicut si daretur vsufructus alicuius agri ad vitam, ob similem causam.

126 *Respon.*

Respondeo Secundò, Ius ad certos prouentus non censeri spiritale, nisi quatenus habetur mediante officio spiritali præstando; non autem dum habetur mediante officio iam præstito, v.g. Parochus non habet ius ad fructus anni sequentis, nisi ratione officij præstandi, ac proinde non habet ius immediatum, sed mediante officio spiritali; vnde non potest illud ius vendere, nisi simul vendat officium, quod est ius fundamentale, ex quo nasci debet ius immediatum in fructus. officio autem præstito habet ius immediatum in illos; quod ius tunc est merè temporale, non amplius connexum rei spiritali, vt quæ iam transierit. ex officio enim spiritali potest nasci ius merè temporale, sicut & dominium, & possessio. non enim est ratio cur magis ius ad 100. aureos ob officium spiritale præstitum sit spiritale, quàm dominium & possessio eorundem centum aureorum iam receptorum; nam ius in re & ad rem sunt eiusdem ordinis: atqui certum est, hoc dominium esse temporale sicut & possessionem: ergo & ius ad illud est temporale.

Ius ad prouentus præstito officio, non est spiritale.

Dices, Quomodo ergo ius præbendarum dicitur esse spiritale?

127

Resp. Quatenus continetur in officio tamquam in fundamento, & per officium possidetur. vnde sicut officium est spiritale, ita etiam ius præbendæ, ratione officij competens: quare sicut officium vendi non potest; ita nec illud. postquam autem

Quomodo ius præbendæ sit inuendibile.

fundio officij est præstita, manet ius formale merè temporale ad illos prouentus, quod per se immediatè & formaliter possidetur. vide suprâ dubit. 2. & 4.

Quòd etiam ea pensio, quæ datur Clerico pauperi, non sit spiritalis, probatur, quia non datur propter officium spiritale, vti suppono, sed ad sola alimenta, ob paupertatem: titulus autem clericalis solum se habet concomitanter tamquam dispositio subiecti. sicut cùm quis relinquit legatum pauperibus Clericis, ius ad illud legatum non efficitur spiritale ratione clericatus. Confirmatur, quia ius fructuum datur personæ pauperi, non tamen titulo clericali, quamuis hic sit causa sine qua non: quod etiam interdum accidit in bursis, vt vocant, Collegiorum.

Ius datur personæ vel titulo.

Vbi Notandum, esse magnum discrimè vtrum ius fructuum immediatè detur personæ, quamuis in ea requiratur certa conditio spiritalis; an verò detur ipsi spiritali titulo. si enim titulo spiritali annectatur, ita vt qui illum titulum acquirit, simul acquirit ius prouentuum, iam hoc ius spiritale erit, nec vendi poterit; vt si statui clericali in tota Ecclesia, vel in aliqua diocesi esset annexum ius prouentuum Ecclesiasticorum ad 100. florenos. Secus autem si immediatè detur personæ.

De reliquis probatur eadem ratione, quia non dantur ob vllum officium spiritale, nec ob vllum alium titulum spiritalem; ex quo illud ius assidue dependeat. & de hisce pensionibus nobiscum sentit Sotus q. 7. a. 2. & confirmatur ex cap. Ad questionibus, de rerum permutatione, si quis illud benè expendat; nam possessiones, (id est, iura possessionum) separatim ab officiis spiritalibus permittuntur redimi: eiusdem autem rationis est, aliquid redimi & vendi.

Obiectio.

Dices Primò, Beneficium potest commutari cum pensione: ergo pensio est quid spiritale. Antecedens probatur ex multorum vsu.

Respon.

Respondeo, Si talis est vsus (quem tamen alij negant) illi sequuntur alteram opinionem, quæ censet pensionem esse quid spiritale.

128
Obiectio 2.

Dices Secundò, Pensio est magis spiritalis, quam ius patronatus; quia requirit titulum clericalem, & prouenit ex potestate spiritali, & pensionarius debet manere in statu Ecclesiastico: alioquin si in minoribus constitutus in matrimonium, amittit ipso facto pensionem, sicut suprâ, cap. 34. dub. 21. diximus, & docet Couarruuias, de sponsalibus p. 2. c. 6. §. 3. n. 6.

Respon.
Ius patronatus.

Respondeo, Ius patronatus per se vendi non posse, quia suam æstimationem habet ex ordine ad officium spiritale. est enim ius præsentandi. vnde est reuera spiritale, sicut officium; quamuis ex iure temporali dependeat, cum quo tum venditione, tum successione hereditaria transit. pensio autem est ius ad rem omnino temporalem. Nec refert, quòd à potestate spiritali concedatur; quia alioquin eleemosynæ à Papa concessæ dominium esset spiritale. Status verò clericatus requiritur solum vt conditio subiecti; sicut in bursis Collegiorum fieri potest. Vnde huiusmodi pensiones solent dici spiritalis ratione subiecti.

129
Constitutio Pij V de pensionibus.

Notandum tamen, vbi Bulla Pij V. de pensionibus est recepta, ibi pensionem esse rem spiritalem. statuit enim Pius V. vt omnes pensionarij ratione pensionis teneantur recitare Officium B. Virginis: quia ratione pensio reuera est quod-

dam beneficium. sed pleriq; locis hæc Bulla non videtur recepta, quia à plurimis ignoratur; vel et si sciat, non est in praxim vniquam deducta.

Notandum Secundò, Et si Bulla Pij V. recepta non sit, tamen huiusmodi pensiones vendi non posse absque Pontificis facultate; quia stylo Curie est prohibitum, & vendens punitur vt simoniacus. permittuntur tamen redimi, teste Toledo suprâ.

Sequitur tertia pars huius capituli, De pœnis simoniacorum.

DVBITATIO XXIII.

Quas pœnas inducat simonia commissâ circa ingressum Religionis.

Notandum Primò, Nullam simoniam inducere pœnas Iuris ipso facto, nisi in Ordine, beneficiis, & Religionis ingressu, vt docet Nauarrus, cap. 23. nu. 111. & Siluester v. Simonia quæst. 19. Vnde si quis in aliis Sacramentis conferendis, vel accipiendis, in consecrationibus, benedictionibus, dispensationibus, in pensione vendenda, vel emenda, vel redimenda, in vicaria temporali conferenda, simoniam committat, grauius quidem peccabit, non tamen contrahet pœnam excommunicationis, suspensionis, aut inhabilitatis.

Notandum Secundò, Etiam simoniam mentalem, quæ absque externo aliquo contractu tacito vel expresso in Ordine, beneficiis, & Religione peragitur, nullas pœnas Iuris inducere, vt communiter DD. docent: imò plerique DD. sentiunt, Ecclesiam non posse simoniam internam, quæ nullo modo in opere externo ex natura rei deprehendi potest, punire; eò quòd eius iurisdicctio solum ad opera externa prædicta & veranda, & consequenter ad puniendâ se extendat. quod an verum sit, alibi examinandum. Interim satis constat, mentem Ecclesiæ non esse vt hæc pœnæ ob simoniam mentalem irrogentur, vt patet Extrauag. Cùm detestabile, de simonia, & cap. fin. Eodem tit. in Decretalibus.

His positis, Respondeo, Simoniam realem circa Religionis ingressum, Primò, Singularibus personis, tam dantibus quam accipientibus, inducere excommunicationem.

Secundò, Conuentui seu Capitulo, si consenserit in hanc simoniam, suspensionem: (nimirum ab officio capitalari ad iurisdictionem vel administrationem Ecclesiasticam pertinente.) Vtrumque patet Extrauag. Urbani I V. quæ incipit, Sanè ne in vinea Domini, de simonia: vbi sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda præcipitur, *Ne dentur vel exigantur in Religionis ingressu, seu receptione personarum, pastus, prandia, pecunia, socialia, aut res alia, etiam ad primum usum deputandæ, &c.* vnde mirum est, Nauarr. & Siluest. suprâ docere, solam simoniam in Ordine & beneficiis inducere excommunicationem. nisi forte velint inlinuare hæc Extrauag. non esse receptam; quod credo esse verum.

Aduerte tamen, hanc censuram non habere locum in dote, quæ datur Monasterijs feminarum; ita enim statuit Martinus V. vt ex Archidiacono refert Siluester v. Simonia, nu. 15. Idem concessit

Cle-

130
Pœnæ Iuris solum contrahuntur ob simoniam in Ordine, beneficiis, & Religione.

Simoniam mentalem.

131
Realis simonia in Religione, pœnæ.